

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution

IZVEŠTAJ SA PREPORUKOM

Žalba br. 114/2016
Zeqir Morina
protiv
Kosovske Agencije za Privatizaciju

Za: G. Petrit Gashi, Predsedavajući i direktor
Kosovska Agencija za privatizaciju

Kopija: G. Habit Hajredini,
Kancelarija za dobro upravljanje, pri Kancelariji premijera

Gđa. Lirije Kajtazi, predsednik
Predsednica Komisije za ljudska prava, ravnopravnost polova, nestala lica i
peticije

Predmet: U vezi nesprovođenja odluke br. PRZ004-0042, od 28.juna 2011.god.
od strane Kosovske Agencije za Privatizaciju (KAP)

Ombudsman na Kosovu je, shodno članovima 135, stav 3. Ustava Republike Kosovo, kao i članu 18. stav 1.2 i članu 27 Zakona o Ombudsmanu br. 05/L-019, dana objavljuje sledeći izveštaj:

Priština, 20.juli 2016.god.

Cilj Izveštaja

Cilj ovog izvještaja je da se skrene pažnja Kosovskoj Agenciji za privatizaciju (KAP), u vezi potrebe preduzimanja odgovarajućih radnji za primenu pravosnažne odluke predmeta sa br. PRZ004-0042, od 28. juna 2011.god, bez daljnih zakašnjenja.

Ovaj izveštaj je zasnovan na pojedinačnu žalbu g. Zeqir Morina (u daljem tekstu žalilac) i oslanja se na činjenicama i dokazima, kao i na spise koje poseduje Institucija Ombudsmana (IO), u vezi dužine postupka u primeni ove odluke.

Pravna osnova

Po članu 135, stav. 3. Ustava: *“Ombudsman ima pravo da vrši preporuke i predlaže mere, onda kada primeti kršenje prava i sloboda ljudi od strane organa javne administracije i ostalih državnih organa.”*

Takođe, Zakon br. 05/L-019 o Ombudsmanu, član 18, stav 1.2 propisuje da: *„Ombudsman može dati opšte preporuke o funkcionisanju nadležnih organa, I koje prouzrokuju kršenja ljudskih prava“.*

Sažetak činjenica

Činjenice, dokazi i informacije koje poseduje Institucija Ombudsmana (IO), koje su podnete od strane žalilaca i koje su prikupljene prilikom vršene istrage završi, sažimaju se kao u nastavku:

1. Dana, 20. februara 2006. godine, *žalilac* je u okviru pravnog roka podneo zahtev Kosovskoj agenciji za privatizaciju (KAP), kojom je tražio nadoknadu za brašno i pšenicu koju je dostavio u DP IMBB „Sillosi“ u Xrxu.
2. Dana, 27. aprila 2011.god. Komisija za likvidaciju (KL) DP IMBB „Sillosi“, preduzeće pod stečajem i *žalilac* potpisuju ugovor o zameni obaveza, odnosno isplatu u gotovini, kao protivrednost za isporučeno žito i brašno. Prema ugovoru isplata novčanih sredstava trebalo je da se vrši u skladu sa UNMIK Uredbom br. 2005/48, o reorganizaciji i likvidaciji preduzeća i njihove imovine pod administrativnom nadležnošću Kosovske povereničke agencije.
3. KL za DP IMBB “Sillosi”, imenovana na osnovu člana 39 UNMIK Uredbe 2001/6, o poslovnim organizacijama, i člana 9.2 Zakona br. 03/L-067 o Kosovskoj Agenciji za privatizaciju (KAP), 28. juna 2011. godine, donela je Odluku br. PRZ004-0042, kojom je u potpunosti usvojila zahtev *žalilaca* za naknadu iznosa u gotovini, u protivrednosti pšenice i brašna, u predviđenom iznosu ugovorom, potpisanim 27. aprila

2011. godine, odnosno, u iznosu od 2, 633,30 € (dve hiljade šest stotina trideset i tri evra i trideset centi).

4. *Žalilac*, povodom podnošenja žalbe u IO, tvrdi da uprkos ugovoru i odluke koja je izdata od strane KAP-a, ista odluka još nije primenjena, i njegov slučaj ostaje ne razmotren od strane ove agencije. Ovo pitanje žalilac je podneo u IO, 2012. godine.
5. Dana, 3. decembra 2012. godine, predstavnica IO je tražila informacije od Departmana za Likvidaciju u KAP, u Prištini, u vezi slučaja *žalilaca*. Departman za likvidaciju je odgovorio putem elektronske pošte 10. januara 2013. godine, izjavljujući da je u toku razmatranje preostalih žalbi iz DP "Sillosi", i da proces razmatranja istih može potrajati, ukoliko se stranke žale u Posebnu komoru Vrhovnog suda Kosova. Takođe je navedeno da se taj proces odužio zbog izmene Zakona o KAP-u, i formiranja nove komisije za likvidaciju.
6. Dana, 4. januara 2013.godine, Ombudsman je dostavio pismo direktoru Departmana za koordinaciju likvidacije u KAP, g. Muharrem Arifi, i tražio informacije u vezi radnji koje su poduzete ili se planiraju preduzeti u KAP po predmetu *žalioca*.
7. Dana, 18. januara 2013. godine *žalilac* se pojavio u IO, kako bi se informisao o njegovom slučaju, i isti je obavešten o preduzetim radnjama od strane IO.
8. Dana 22. januara 2013. godine, Ombudsman je primio odgovor od direktora Departmana za koordinaciju likvidacije, g. Muharrem Arifi, u kome isti navodi da Odbor KAP nije u punom sastavu za jednog međunarodnog člana, koji je dao ostavku odavno, i Autoritet za likvidaciju ne može tražiti usvajanje od Odbora direktora agencije za raspodelu fonda za likvidaciju poveriocima, pošto isplate, koje se treba vršiti u saglasnosti sa članom 15. Zakona o Agenciji, ograničavaju se postojanjem tri međunarodna člana u sastavu odbora.
9. Dana 6. februara, 19. februara i 5. marta 2013. godine, *žalilac* je bio u IO, i izrazio zabrinutost zbog činjenice da raspodela sredstava nije počela, i da se ne zna kad će početi. On je tom prilikom obavešten o radnjama preduzetim od strane IO.
10. Dana 10. aprila, 24. maja i 20. juna 2013. godine, predstavnica IO je tražila informacije u vezi predmeta *žalioca* od Departmana za likvidaciju KAP, u Prištini, ali nije dobila odgovor.
11. Dana, 9. februara 2016. godine, *žalilac* je ponovo podneo žalbu u IO, zbog dužine postupka u vezi nesprovođenja pravosnažne odluke br.PRZ004-0042 od strane KAP.
12. Dana, 17. decembra 2015.god. Skupština Republike Kosovo, odlukom br. 05-V-213 imenovala je 8 članova Odbora direktora Kosovske agencije za privatizaciju.

13. Dana, 30. decembra 2015.godine održana je sednica Upravnog odbora Kosovske agencije za privatizaciju, sa predsedavajućem/predsednikom g. Petrit Gashi (*saopštenje media Kosovske agencije za privatizaciju, dana 30. decembra 2015.godine*).

Pravni instrumenti primenjivi u Republici Kosovo

Pravo na pravično i nepristrasno suđenje/ Pravo na pravično suđenje

14. U principu Ustav Republike Kosovo, u članu 21, stav 2 navodi: “*Republika Kosovo štiti i garantuje ljudska prava i osnovne slobode, predviđene ovim Ustavom.*”
15. Posebno mesto među ovim pravima, u smislu člana 31. stav 1. Ustava, zauzima pravo na pravično i nepristrasno suđenje, gde se navodi: “*Svakom se licu garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti*”. Dok u stavu 3. istog člana kaže se: „*Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*”
16. Član 54, Sudska Zaštita Prava, Ustava Republike Kosova definiše: “*Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno.*”
17. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda je međunarodni dokument , koji po Ustavu Republike Kosovo primenjuje se direktno u Republici Kosovo i ima premoć u slučaju sukoba među odredbama zakona i drugih akata javnih institucija. U stavu 1. člana 6. EKLJP definiše se da ”*Svako tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku ...* “
18. Član 13. EKLJP propisuje pravo na delotvorni pravni lek po kome: „*Svako kome su povređena prava i slobode predviđeni u ovoj Konvenciji ima pravo na delotvoran pravni lek pred nacionalnim vlastima, bez obzira jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu.*”

Zakon o Kosovskoj Agenciji za Privatizaciju br. 04/L-034

19. Član 1, stav 1. Zakona o KAP definiše: „*KAP je nezavisno javno telo koje je dužno da obavlja svoje funkcije i odgovornosti potpuno samostalno. Agencija ima svojstvo pravnog lica i posebnu mogućnost da sklapa ugovore, stiče, drži i raspolaze imovinom i ima sva pretpostavljena ovlašćenja za potpuno obavljanje zadataka i ovlašćenja koja su joj u vezi s tim dodeljena ovim zakonom; ...*”.

20. Po članu 1. stav 2: „Agencija je naslednik Kosovske povereničke agencije koja je regulisana shodno UNMIK-ovoj Uredbi 2002/12 “O uspostavljanju Kosovske povereničke agencije” i svom imovinom i obavezama koje će kasnije postati imovina i odgovornost Agencije”.
21. Po članu 2. stavu 1. određenim uslovima zakonom: „Agencija, ima ovlašćenja da upravlja, u šta je uključeno i ovlašćenje da proda, izvrši prenos i/ili likvidira, preduzeća i imovinu na način predviđen ovim zakonom.”
22. Po članu 2. stavu 2. tački 2. Agencija će „izvršiti prodaju, prenos ili će izvršiti likvidaciju preduzeća i imovine u skladu sa članovima 6, 8 i 9 ovog zakona, bez ikakvog odlaganja;
23. Stav 2. člana 2. tačka 4. ovog zakona izričito propisuje obavezu Agencije prema poveriocima: “izmiriti, na način i u obimu predviđenim ovim zakonom, važeća potraživanja koja su blagovremeno podneta od strane poverilaca i vlasnika koja se odnose na preduzeća ili imovinu/aktivu iz ovih novčanih prihoda koja proizilaze iz prodaje, prenosa ili likvidacije ili drugog vida raspolaganja dotičnim preduzećem i/ili imovinom/aktivom;”
24. Stav 3. člana 2. ovog zakona definiše: „Ovaj zakon primenjuje se u skladu sa načelima predviđenim Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i njenim Protokolima.”
25. Član 9, stav 1. ovog zakona kaže: „Odbor može pokrenuti dobrovoljnu likvidaciju preduzeća, korporacije ili imovine/aktive ili bilo kog njegovog dela izdavanjem Odluke o likvidaciji u slučajevima u kojima smatra da je takav postupak u interesu dotičnih poverilaca ili vlasnika. Postupak likvidacije obavlja se prema postupku koji je utvrđen Aneksom 1. ovog zakona.”
26. Član 9, stav 2. ovog zakona kaže: „Sva ovlašćenja upravnih i kontrolnih organa preduzeća ili korporacije koje je podložno Odluci o likvidaciji ustupaju se Upravi za likvidaciju uspostavljenoj u skladu sa Aneksom 1. ovog zakona.”
27. Član 9, stav 3. ovog zakona kaže: „Svaka Uprava za likvidaciju sastavni je deo Agencije. Sva dela i propusti Uprave za likvidaciju biće istovremeno dela i propusti Agencije. Svako lice koje obavlja ulogu u sklopu, ili je angažovano ili dodeljeno da pomogne, Upravi za likvidaciju biće “lice zaposleno ili angažovano od strane Agencije” u sklopu značenja člana 18.5 ovog zakona.”

Pravna analiza slučaja

U vezi povreda prava na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na pravično suđenje

28. Imajući u obzir žalbu podnosioca predstavke u pogledu neuspeha KAP da se odluči o njegovom slučaju, Ombudsman na osnovu analize dokaza i činjenica, primećuje da pravo na pravično suđenje u razumnom roku i pravo na delotvoran pravni lek garantovano gore navedenim zakonima nije ispunjeno, pošto je KAP odugovlačio izvršenje predmeta žaliooca za više od 10 godina, čiji je postupak pokrenut od 2006. godine i još uvek nije konačno odlučeno do dana izdavanja ovog izveštaja, jer prekomerno odugovlačenje sudskih postupaka i ne sprovođenje konačne odluke je u suprotnosti sa pravom na pravično suđenje u razumnom roku, koje je garantovano članom 31, 32 i 54. Ustava Republike Kosovo, i stavom 1, člana 6. EKLJP.
29. Ombudsman primećuje da od 2006. godine, kada je *žalilac* podneo zahtev za naknadu robe i usluga od strane KAP, prošlo je više od 10 godina, a njemu još nije ostvareno pravo na osnovu podnetog zahteva.
30. Ombudsman primećuje da od 2011. godine, kada je potpisan ugovor između KL DP IMBB "Silloso" u likvidaciji i žaliooca, poljoprivrednika iz Orahovca za zamenu obaveza prošlo je 5 godina, i još im nije data mogućnost izvršenja njihovog prava u skladu sa ugovorom koji je potpisan, pošto njegov predmet, ostaje još u postupku KAP, i ista nije preduzela nikakve konkretne mere da slučaj bude zatvoren u skladu sa važećim zakonima.
31. Ombudsman smatra da je uznemiravajuća činjenica da od 28. juna 2011.godine, kada KL IMBB "Silloso" u likvidaciji doneo odluku br. PRZ004-0054 u korist *žaliooca* prošlo 5 godina, i da istome još uvek nije omogućeno ostvarivanje ovog prava na osnovu odluke donete od strane KAP, za isplatu novčanog iznosa. Osim toga, i dan danas se ne primećuje bilo kakav pokušaj suda da okonča sudski postupak, u skladu sa važećim zakonima.
32. Do dana pisanja ovog izveštaja, 15. marta 2016. godine, nije sprovedena odluka KAP, od strane odgovarajućih autoriteta, koji su obavezni da sprovede iste, uprkos činjenici da primena istih treba da se vrši blagovremeno i u određenom pravnom roku.
33. Što se tiče razjašnjenja položaja i nadležnosti KAP, Ombudsman smatra da je KAP nezavisni javni organ, koji obavlja funkcije i odgovornosti potpuno samostalno u skladu sa Zakonom o Agenciji za privatizaciju Kosova, br. 04/L-034, i u skladu sa Ustavom Republike Kosovo (vidi član 142. Ustava). Prema tome, sve obaveze koje proizilaze iz ove ustanove u vezi sa pitanjima iz svoje nadležnosti, proizvode pravni efekat za druge relevantne institucije, čiji je status regulisan zakonom.
34. Ombudsman podseća da član 6. stav. 1. EKLJP ne predviđa nikakav apsolutni rok za određivanje razumnosti dužine postupka. U konkretnom slučaju KAP ne može koristiti kao opravdanje izmene zakona o KAP, ili izmene članova Upravnog odbora KAP.

35. Ombudsman skreće pažnju na član 6. EKLJP, po kome svaka osoba ima pravo da se njegov slučaj sasluša pravično i u razumnom roku od strane nezavisnog i nepristrasnog suda, osnovanim na osnovu zakona (...). U ovom slučaju neuspeh u izvršenju konačne odluke u slučaju PRZ004-0054 , predstavlja kršenje ovog člana.
36. Ombudsman smatra da je zabrinjavajuća činjenica da bi jedan 10 godišnji sudski postupak, kao u slučaju *žalioca*, stvorio opštu situaciju pravne nesigurnosti, smanjio i izgubio poverenje građana u pravdu i vladavinu prava.
37. Ombudsman zaključuje da neizvršenje pravosnažnih odluka donetih od strane organa za likvidacije KAP i neprimenjenih, predstavlja kršenje ljudskih prava *žalioca*, koja su garantovana članom 3.2, jednakost pred zakonom, člana 54 Sudska Zaštita Prava, predviđene Ustavom Republike Kosovo, člana 6. i 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP).
38. U stvari, nedostatak delotvornog pravnog leka, u smislu kršenja njegovih prava za pravično razmatranje i u razumnom vremenskom roku, što se garantuje članom 6. EKLJP, predstavlja kršenje čak i njegovog prava na delotvoran pravni lek po članu 13. EKLJP.
39. Član 13. EKLJP, naglašavajući posebno obavezu države, da pre svega zaštiti ljudska prava putem svog pravnog sistema, da pruži dodatnu sigurnost za pojedinca, kako bi on ili ona uživao/la ova prava, na efikasan način.
40. Ombudsman skreće pažnju da zahtevi iz člana 13. podržavaju i jačaju one iz člana 6. EKLJP. Dakle, član 13. garantuje delotvoran pravni lek pred domaćim vlastima, zbog nevedene povrede zahteva u smislu člana 6, da se jedan slučaj razmotri u razumnom vremenskom roku. Pošto se slučaj *žalioca* odnosi na dužinu postupka u razmatranju njegovog slučaja, član 13 EKLJP je primjenjiv.
41. Ombudsman nalazi da nijedan način ili poseban pravni put nije postojao, i nije bio dostupan *žaliocu*, putem kog bi on mogao da se žali na dužinu postupka, na primeni odluke predviđanjem ili u nadi da postigne bilo kakvo olakšanje, u obliku sprečavanja nepravde, ili naknade za nepravdu koju je doživeo od KAP.
42. Od 30. decembra 2015.godine, Odbor direktora Kosovske Agencije za Privatizaciju je funkcionalan.
43. Ombudsman, u svojstvu preporučilaca za Kosovsku Agenciju za Privatizaciju, polazeći od načela zakonitosti, dobre namere, i u svrhu poboljšanja performanse i povećanja stepena zakonitosti u sprovođenju pravosnažnih odluka, kao i u svrhu zakonskog rešavanja ovog problema, na osnovu gore rečenog i u skladu sa članom 135, stav 3 Ustava Republike Kosovo “ [...] *ima pravo da vrši preporuke i predlaže mere, onda kada primeti kršenje prava i sloboda ljudi od strane organa javne administracije i ostalih državnih organa*”; i na osnovu član 18, stav 1.2 Zakona o Ombudsmanu, po kome: „*Ombudsman je odgovoran da skrene pažnju na slučajeve*

kada institucije krše ljudska prava i da podnese preporuke da se prekine sa takvim slučajevima,„; ocenjuje opravdanim ovu preporuku, nadajući se da će na ovaj način zajednički pomoći da se povрати povređeno pravo žalilaca.

PREPORUČUJE

Kosovskoj Agenciji za Privatizaciju

1. Preduzimanje hitnih mera za sprovođenje konačne odluke u predmetu br. PRZ004-0042, od 28. juna 2011.godine, žalioca g. Zeqir Morina.

U skladu sa članom 132. stav 3. Ustava Republike Kosovo i članom 28. Zakona br.05/L-019 o Ombudsmanu, br. 05/L-019, molim Vas da nas obavestite o postupcima koje će KAP preduzeti, po ovom pitanju, kao odgovor na napred date Preporuke.

Zahvaljujući Vam se na saradnji, molim Vas da vaš odgovor po ovom pitanju, dostavite u razumnom vremenskom roku, a najkasnije do **20. avgusta 2016.godine.**

S poštovanjem,

Hilmi Jashari

Ombudsman